

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Berndt; Bécsben: Daube G. L. és társa; Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. és társa hirdetési irodájában.

105. szám.

Brassó, Szombat, szeptember 17-én.

III. évfolyam 1887.

A király Erdélyben.

Magyarország királya, I. Ferencz József, hű Magyarországa erdélyi részének földjén van. Két nap óta vendége a legalkotmányosabb értelemű, leghazafiasabb magyar király hű erdélyi népeinek.

Legyen a király üdvözölve Erdély földjén! Alkotmányos életünk visszaállítása óta a király nem volt az erdélyi részeken. A különbség akkor és ma között meglepő lesz. — Akkor a magyar nemzet rabigába hajtva, bizalmatlan volt még koronázatlan királya iránt: ma hódolattal és igaz, őszinte szeretettel borul lábaihoz, buzgó fohászt küldve az egek urához: áldd meg isten a magyart és felséges királyát!

Akkor enyészett és tespedés mindenütt; ma pezsgő élet és egészséges fejlődés. Akkor hivatalos presszió; ma igaz szeretet, nyílt őszinteség, a mi a magyar nemzetnek jellemző sajátossága.

Akkor kétségbeesés a jövő felett; ma bizalom s csak egy óhaj: bárha Magyarország királya még soká-soká boldogitaná uralkodásával országát és népeit!

Erdélynek még nem volt ily ünnepe, milyen e hó 15-étől 24-éig lesz. És Erdély népei ünnepeik is ezt a napot, mint egy új korszak kezdetét. Ünnepeik különösen az erdélyi magyarság, mely a király erdélyi látogatása által a magyar állameszme megszilárdulását látja proklamálni e hazarész összes nemzetiségei előtt. Erdély népei nemzetiségkülönbség nélkül járulnak majd a trón elé, első alkalommal együttesen kifejezve hódolattukat királyuknak.

Egy új korszakot jelent ez. A nemzetiségek meg fognak győződni, hogy Magyarország királya csakugyan magyar is. Ezen meggyőződés pedig hivatva lesz új, egészségesebb irányt adni politikai működésüknek, — a király, haza, nemzet és önmaguk javára.

Az a nap, melyen a király Erdélynek őseink vére által szentelt földjére lépett, nemzeti ünnep legyen mindenha. Nemzeti ünnepe az összes itt élő elemeknek, tartozzanak bármely táborba. Az a nap legyen ünnepünk, a magyar állameszme ünnepe, melyen a trón számolya elé borul egész Erdély s minden népe, a magyar király trónja elé.

A király Erdély földjére lépett, legyen szívből üdvözölve!

Szentegyházak kapui, nyiljatok meg! Ittennek szolgálai, mondjatok hálaimát az egek urának! harangok, zugjakok örömetekben, a miért Magyarország királya Erdélyben van!

És ti népek milliói, boruljatok földre és áldjátok isteneteket, a miért megérni engedé o napot, s kérjeteek áldást a honra és királyra,

Ti bérczes Kárpátok! visszahangozzék szikláitok között is, mint a népek millióinak ajakán ma:

»A legelső magyar ember a király!«

Éljen a király!

Szász Domokos püspök és Sturdza miniszter.

Szász Domokos erdélyi református püspökkel Sturdza román miniszter nagy foku jogtalan sérelmet követett el. A püspök Bodor Antal igazgatótanácsai titkár kíséretében főpásztori körutra indult Romániába főczélja; az egyes magyar református egyházak belügyi kérdéseinek tisztázása mellett az volt, hogy e szétszórt romániai községek új esperesség egyöntetű keretébe illesztesse a bukaresti egyházzal, mint esperesi székhellyel. A püspök első megálló helye Plojest volt, hova Bodor titkár és Bartalus János bukaresti református pap kíséretében érkezett.

A pályaházban történt ünnepélyes fogadtatás után a püspök elnöklése alatt egyháztanácsi ülés volt. Másnap délben innen Galaczra utazott, honnan az általa megartott egyházvizsgálat után Brailába ment. Itt a prefekt tudatta a püspökkel, hogy Sturdza miniszter távirati parancsából a rendőri hatóságoknak meg kell akadályozniok a püspököt, hogy a templomokat kiyéve, nyilvános beszédeket tartson, valamint az iskolákat meglátogathassa. A püspök itt is egyházi gyűlést tartván, Pitestibe utazott.

Itt érkezését rendőrség várta, élén a prefekttel, ki szintén kijelenté, hogy a püspöknek nem engedheti meg, hogy üdvözlő beszédet tartson, vagy az iskolákat meglátogassa. A püspök kijelentette, hogy jogai tudatában csak karhatalomnak enged; ezt a prefekt nem alkalmazván, a fogadtatás simán folyt le. Bukarestbe szombaton este érkezett a püspök. A pályaudvarban híveinek nagy része várta. Salamon főgondnok üdvözlőre a püspök meghatottan válaszolt. Másnap reggel isteni tiszteleten szónokolt a püspök. Beszédét a román rendőrség két gyorsírója jegyezte.

A püspök beszéde végével a román kir. párért is imádkozott. Mikor a püspök a templomból kilépett,

daraboncz állott eléje a prefekt azon rendeletével, hogy őt azonnal a rendőrséghez kövesse.

A püspök a követséghez ment, hogy panaszt emeljen. A követ távollétében a titkár jegyzőkönyvre vette panaszát. Csak azután ment a püspök a rendőrséghez, hol a lépcsőken az épen lejövő prefektusnak bemutatatta magát. A prefekt gorombán ráförmedt a püspökre, hogy miért merészelt az indóháznál beszélni.

Este a bukaresti magyarok társulatának termeiben a püspök tiszteletére bankett volt, mit műkedvelői előadás és tánczvigalom követett. A püspök 14-én reggel érkezett vissza Kolozsvárra.

A bolgár kérdésben egyelőre diplomáciai szélcsend vagy pedig színlelt tevékenység várható. Említésre méltó lépés egy ideig nem fog történni a berlini szerződésnek Bulgária által való megsértése ellen, minthogy orosz körökben szilárd a meggyőződés, hogy Bismarck herczeg, kinek többet kell Ausztria-Magyarország hangulatával számítania, mint Oroszországgal, mindaddig nem enged meg külön orosz akciót, míg ez a hatalmak beleegyezésével nem találkozik. De Oroszország sem hagyhatja félbe eddigi magatartását s ebből látható, hogy a bolgár ügy még soká nyílt kérdés marad.

A szélcsendről tanuskodik, hogy Giers még vi-borgi nyaralóját sem hagyta el, hogy — mint a nyáron rendesen — Pétervárra menjen. Ernroth missziója, ugy látszik, egészen háttérbe szorul, de tán ismét felszínre kerül, ha Bulgária mostani kormányának bukása következtében újra új támad ez országban. Ez eshetőségre határozottsággal számítanak, sőt ez eshetőségre építik az összes reményeket az iránt, hogy a kérdés békés uton megoldassék. Mindaddig Ernroth küldetése függőben marad.

Román lapszemle.

— Van a Gazetának mindennap valami bánata és panasza. —

Ma az a panasz, hogy minél inkább közeledik az a nap, melyen a felség Erdélybe érkezik, annál ellenségesebb hangon irnak, főleg(?) a kormány lapok a románok ellen. Ennek beigazolására nem idéz bár egy pár sort, de ez nem is szükséges, mert a mit ő ír, az meg van írva és csak hinni kell. Csudálatos előtte, hogy most, midőn a felség közeledése küszöbön van, ép most irnak haragosabban Erdély legnagyobb számu lakóiról, a midőn épen csendesíteni kellene az e'égületlenséget és keserűséget, a helyett, hogy még inkább ingereljék a kedélyeket.

Igy okoskodik a „Gaz.“, holott épen ezen számban gunyolódik a „Nemzet“-tel azért, hogy ez a

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Az öngyilkos.

Ha a halál után is van élet,
Elmegyek hát oda, itt mért éljek?
— Szól meghatottan —
Tán jobb lesz ottan!
És hamar végez a dőre,
Magát elküldvén előre.
Én nem tudom, de ugy lehet:
Eben gubát cserélhetett!

Leander.

Zajzoni Rab István életrajza

(1832—1862.)

— Irta s a költő szülőházának emléktáblával megjelölése ünnepe 1887. szeptember hó 14-én elmondta Végh Mátyás. —

Mintegy tizenöt éve mult annak, hogy gimnáziumi ifjuságunk egyik önképzőkori gyűlésén először hallottam szavalni Zajzoninak „Tinódi Sebestyén földrajzai a török időkben“ című hazafias, szép költeményét. Jól emlékszem még ama lelkesült éljen-kiáltásra, melyet e költemény nyilván érthető célzatos sága a közelmúlt Bach-korszakra, az ifjuság ajkán kialszalt. Mintha most is fülemben csengne az abszolutisztikus idők ifju Tinódijának eme keserű kifakadása a cenzura ellen.

»Magyar dalnok magyar lanton
Magyar dalt el ne zenghessen!
Kell-e több, hogy keservében
A szív ketté repedhessen? ...«

Akkor még nem tudám, hogy ki az a költő, ki a nehéz politikai viszonyok közé magát egy rég letűnt idő rokonszenves alakjaként beszöve, oly merészen csap belé lantjának ama húrjába, mely a szellem szabadságát követeli; hogy ki az a törhetlen lelkű hazafi, a ki az önkényuralom sötét napjaiban meggyújtja hon-szeretetének szövétnekét s bevilágít a csüggedt keblek éjjelébe:

»Legyen magyar a magyar hazában
Minden lélek, a ki benne él;
Ki nem akar, szöke menjen vissza,
A honnan jött, a honnan kiké!
És ki magyar, legyen rendületlen,
Mint a Kárpát, mely reá tekint.
Vértusában szórja szét az ellent,
Ha a haza vértusára int!«

Akkor még nem tudám, hogy itt a délkeleti Kárpátok ormairól lecsillámó hó fénye tükröződött vissza abból a nemes lélekből, melynek legszebb jellemvonása az önzetlen hazaszeretet volt; hogy itt e községet körülövező hegyek fáinak lombjai susogásából ösödök táltosaként olvasta ki és hirdette a jóságát, hogy:

»Nem az, nem az, mit mondanak,
El nem veszett a hon;
Még ott repül a büszke sas
A bérczen szabadon.

Még áll a hon, még van magyar,
Van romlatlan erő,
S mit szólni fog, mit szólni kell:
Hajh! nagy lesz a jövő! ...«

Akkor még nem tudám, hogy fényes teremben nem nevelték, hanem szegény anya szegény életre szülte, — de büszkeségeül fájának, rendületlen szószólójául szabadságától megfosztott nemzete ügyének. ... És 15 év után a sors ugy akará, hogy a kinek életpályája nem az én eszmélni, itélni tudó korommal esett össze, hogy a kinek családi nevét mint ifju tanuló még nem is sejlhetem — ez ünnepélyes pillanatban szülőháza előtt álljak meg s arra a piros márványra vésett betűkből olvassam ki egy diszes ünnepő gyülekezet előtt, hogy ki volt Zajzoni Rab István?

Talán nem lenne nehéz e feladat, ha egy mai kor költőjének vagy egy közeli ismerősömnek életét kellene leírnom; hisz csupán az adatokra kellene visszaemlékezmem, tárgyilagosan bonczolgotnom az alkotott műveket, hideg itélettel mérlegelnem a tetteket — s aztán semmi sem könnyebb, mint a holtakat fölmagasztalni! Ámde annak a költőnek élete megírásához, kinek irodalmi működése politikai életünk ama válságos napjaira esik, a mikor oly iszonyatosan elnémult minden s csak a bécsi rendőri kémkormány közegei hirdették a Bach-féle népboldogítás üdvét; a mikor Ausztria utolsó menedéke, a centralizáció elve még erősen tartá magát s a nemzet jellemző üdesé-

pozsonymegyei kultur-egylet óvodáiról azt merte írni, hogy ezen óvodák által az ottani németek és tótok között terjed a magyarosodás. — Hogy mi köze neki ahhoz, hogy Pozsonymegyében a német és tót szülők szeretik az állam nyelvét és gyermekeikkel az igyekeznek elsajátítani, ez könnyen érthető. Nem akarja, hogy a magyar nyelv terjedjen s ha mégis terjed és ő annak hírét hallja, fáj a mája és epéskedik, pl. most így:

„A tótok elégszer tudtunkra adták, hogy nem lesz abból semmi. Elegendők a zsidók s elégedjünk meg, ha ezeket jól tartjuk a magyar kulturával.”

Igy a „Gaz.” és mégis ő kesereg, hogy a kormány lapjai keserítik az ő bánattal telt szívét. — A nemzetiségek s névszerint a románok elleni harc Tisza miniszterelnök programjának egyik főbb(?) pontja. A kormánypárti lapok mostani izgatásainak egyik célja a „Gaz.” hite szerint az, hogy anyagot szolgáltatassanak Tisza programbeszédéhez, a melyet ő felségének Kolozsvárra érkezése előtti nap fog tartani Nagy-Váradon.

Pedig kár Tisza miniszterelnöknek a magyar lapokban keresni beszédéhez anyagot, megkaphatná azt akár mindennap az erdélyrészi nemzetiségi — névszerint a román lapokban a Lucaciú pópá védőiben. Alig, hogy elmondja Tisza n.-váradai programbeszédét, még szét sem hordja azt a táviró s már Tisza Kolozsvárt leendő ő felsége mellett, s ezzel azt akarja megértetni, hogy a mit ő N.-Váradon mondott, ezt a korona helyeslésével mondotta s így semmi sem akadályozhatja őt meg pogrammjának megvalósításában.

Aztán nem okos lap ez a „Gazeta”? Előre tudja könyv nélkül Tisza beszédét s még azt is, hogy miért fogja azokat mondani. Ezt ő biztosan tudja főleg a kormánylapok után. Hát még honnan? — Honnan? Szatmármegyéből a Lukács pap, a dáko-románok ellen épen most megindított hajszából.

Vajjon Lukács pap tudta-e, mikor azt a híres beszédet elmondotta, melyért saját vérei jelentették fel valami hatvanon, hogy ezért ő fogságba kerül és ez épen arra az időre fog esni, midőn a koronás király Erdélyt legmagasabb látogatásával fogja szerencsétlenni? Azt mondják, hogy Lukács pap eszes ember, de mi még sem hiszszük, hogy beszédével erre számított volna.

Csak nem hiszi a „Gaz.” is azt a képtelenséget, hogy Tisza felkérte volna Lukács papot, hogy nagyváradi beszédéhez szolgáltatasson anyagot. Az izgatokat, zavargókat még Romániában sem Bretianó szokta felkérni arra, hogy neki programbeszédéhez anyagot adjanak. Államférfiúnak nincs erre szüksége. A „Gazeta” tarthatja a mostani szabadelvű pártot tendenciózus pártnak, ezt az izlést vele nem fogja senki irigyelni, tarthatja zabolátlan kliknek a kormányt, azt is hiheti, hogy a kormány nem fogja a függő erdélyi részeket boldogítani, de egyet még ő is hiában hisz és ez az, hogy Erdély az ő kívánságára Budapest helyett a n.-szebeni skupesinába küldje még egyszer képviselőit. Az a független(?) Erdély, melyről néhai Papiu Ilarianu Bukarestben ezelőtt 27 évvel ábrándozott, Kőlcseyvel szólva: „Kártavár. Asia deu!

Czenkalji.

gének és hagyományos szívósságának az alkotott önkénnyel szemben egy hatalmas ellenzékké kelle kifejlődni, — mondom, az ily viszonyok közt működő költőnek élete megírásához nem tartom elégnek a puszta kritikai szempont alkalmazását, sem a rendelkezésem alatt álló adatok ide-oda illesztgetését: együtt kellene éreznem a költővel; a nemzettest dermedtnék látszó izmaiban titkon forrongó vér atomaként kellene éreznem magam . . . én, az ötvenes évek végén még alig 4—5 éves gyermek, ha Zajzoni Rab Istvánnak csak megközelítőleg is hű élettrajzát akarnám előadni.

Azt mondja Orbán Balázs a Székelyföld leírásában, honnan a költő életére vonatkozó adatokat merítettem, hogy a török beütések alkalmával egy kitűnő hőse volt Zajzon községének, ki a Hétfalu népét a határszél védelmére többször sikeresen vezényelte, de egykor a honvédő csapat roppant számú török által megtámadtatván, szétszóratott, vezérok fogságba esett s hosszú évek során át szenvedte a tatár-rabságot, mignem végre gazdag rokonai mindenőket eladva, kiválthatták; ekkor nyerte a rab nevet, s ez volt a zajzoni Rab családnak előde. Nem bizonyítgatom e monda tarthatóságát, ha csak etimologiai szempontból vizsgálódunk is, igen gyakran igazat kell adnunk a mult idők egyes mozzanataihoz kötött elnevezések valódiságának. — Történet legyen bárhogy a Rab nevezet eredete, annyi kétségtelen, hogy e név birtokosai Zajzon történetében fontos szerepet vittek.

(Folytatása következik.)

Rab-ünnepély Zajzonban.

Zajzoni Rab István csángó magyar költő arcképét és szülőházára helyezett emléktáblát e hó 14-én leplezte le a brassómezei hazafias tanítótestület. — Olyan megható, szép ünnepély volt ez, mely valóban méltó volt az ezelőtt 25 évvel kora sirjába szállott népszerű költőhez.

A mindenfelől érkező tanítók, lelkészek és községi előjárók délelőtt 9 órakor találkoztak a tat-rangi vendéglőnél, midőn a kocsik száma mintegy 20-ra szaporodott. Valóban impozáns bevonulás volt ez a nevezett vendéglőtől a zajzoni „Concordia” vendéglőig. Minden kocsin 3 nemzeti lobogó lengett.

A Concordiánál a háromfalusi tanítói kör nevében Bartha Károly tat-rangi áll. veterán igazgató-tanító üdvözölte a tanítótestületet, mire Orbán Ferencz brassói áll. középiskolai igazgató és a tanítói testület elnöke igen meleg szavakban válaszolt, kiemelve főleg azt, hogy a lelkes hétfalusi csángó-magyar papság is, élén nt. Moór Gyula brassói pap és főesperessel az ünnepélyen megjelent. Hangsúlyozta a tanítók és papság közötti egyetértés szükségességét vallási és nemzeti szempontokból.

A Concordia elől egész erdő lobogó alatt vonult fel a tanítótestület és a nagyszámu közönség az ugynevezett kis-utcába, a hol Zajzoni Rab István költő 1830-ban született. Ott már Biró Vincze községi iskolai vezértanító és a háromfalusi tanítói kör fáradhatatlan elnöke várta a csinosan rendezett téren a közönséget. A tér közepén állványos asztal virágkoszorúkkal és bokrétaikkal ékesítve, a téren köröskörül főleg a nők számára ülőpadok helyezve, a tér csinosan kikavicsozva. A költő szülőháza előtt a deszkakerítés fenyőgalyakkal leleplezve; a ház homlokzata, melyre az emléktábla elhelyeztetett, zöld girlandokkal volt feldisítve. Az emlékkő alatt állott a költő arcképe diszes aranykeretben, de mindkettő leleplezve.

Az ünnepélyt a brassói tanítói kör nyitotta meg a Hymnussal pont 10 órakor. Azután Koós Ferencz kir. tanfelügyelő mondotta el (lapunkban is közlött) emlékbeszédét, melynek végétével az emléktábla és arckép a közönség riadó éljenzése között lelepleztettek. Most Végh Mátyás szavalta el néhai Rab István „Tinódi Sebestyén” című költeményét, nagy hatást és lelkesedést idézván elő szép szavataival. Utána a négyfalusi tanítói kör énekelte Rab Istvánnak hosszúfalusi községi iskolai tanító által zenésített egyik hazafias költeményét. A darabot a közönség, mint merőben újat, nagy figyelemmel hallgatta végig s megéljenzte. Ez lesz az első csángó-magyar hymnus, mely tudunkkal nyomtatásban is megjelent Hoós dévai áll. tanítóképezdei zenetanár gyűjteményében.

Ezután Végh Mátyás áll. polg. isk. tanító olvasta fel Rab István élettrajzát, melyet kitűnő gondnal és művészi kivitellel állított össze, súlyt fektetve arra, hogy a költőt főleg saját költeményei alapján jellemezze. Ez élet- és jellemrajzot hozni fogja lapunk is, ezenkívül önállóan is ki fogja adni a tanítóegylet a „Zajzoni Rab István emléke” alap javára. Az ünnepélyt a brassói kör zárta be, „Hazádnak rendületlenül” tadván elő Stark Vilmos áll. isk. zenetanár vezetése alatt megszokott szabatsósággal, d. e. 11 $\frac{1}{2}$ órakor.

Zajzon közönsége, férfiak és nők, kiváló érdeklődést tanusítottak az ünnepély iránt, s az arcképet a költő ismerői és gyermek s ifjúkori barátai kitűnően sikerültnek nyilvánították s így betelik ezen is ama példabeszéd, hogy a mű dicséri a mestert. Itt Udvarnok Istvánné szül. Jakab Sarolta urhölgy, városunk kedvencz művésznője, valóban önműve által aratott dicséretet. Az emlékkő, mint Lorenz kolozsvári kőfaragó műve, szintén nagy tetszésben részesült.

A tanítótestület az ünnepély helyéről a Concordia nagytermébe sietett és ott megtartotta még d. u. $\frac{1}{2}$ óráig közgyűlését, melynek jelenleg a dolog természeténél fogva kevés tárgya volt. A titkári és könyvtári jelentések, majd Koós Ferencz kir. tanfelügyelő indítványa (melyet alább egész terjedelmében közlünk mint elfogadottat) s végül a tisztújítás voltak főbb tárgyai. — A tanácskozás komolysága s szabatsósága igen jó benyomást tett az idegenekre és a csángó papságra. Elnöknek Bede Dániel választott, midtán Orbán F., ki e tisztet éveken át közeliismeréssel viselte, számos teendői miatt tovább el nem vállalhatta. A közgyűlés azonban a leküszönt elnök érdemeit méltányolva, őt egyhangulag tiszteltbeli elnöknek kiáltotta ki.

A gyűlést közebed követte, melyen mintegy 120-an vettek részt, a Concordia vendéglőjében. Az első poharat a tanfelügyelő emelte Trefort Ágost közközt. miniszterre, a tanítók atyjára; a többi aztán magyar szokás szerint folyt egymás között, zenésző nélkül, mert a brassói Galuska zenekarát idehaza felejtettük a sok szép leány bosszúságára, kik ezt egyhaman

nem fogják nekünk megbocsátani. Ilyenek a mostani fiatal emberek!

Emlékkő és arckép kiadásai teljesen fedezve vannak, sőt a „Zajzoni Rab István-alap” is, mely 200 frtra tervezetett, meg van indítva s már 26 frt 10 kr takarékpénztárba van helyezve e célra gróf Bethlen Andrásh fősipán ur kegyességéből.

A Brassó vármegyei derék magyar tanító-testület valóban szép, hazafias munkát teljesített, midőn a korán elhunyt csángó költő emlékét saját vérei között föllevenítette. — Éljen e derék tanítótestület, éljenek lelkes pártfogói!

Egy jelenvolt.

Emlékbeszéd Rab István fölött.

— A Zajzonban 1887. szept. 14-én tartott Rab István-ünnepélyen mondotta Koós Ferencz, kir. tan. tanfelügyelő. — (Vége.)

Mi a gyermek, ha nem él benne szülei iránt a legtisztább, a legodaadóbb szeretet? Mi szeretet nélkül a családi élet? Mit ér a férfiú hazaszeretet nélkül? Maga a mindenség romba dülne ez összetartó élet és vezérlő erő nélkül; hogyan állhatna meg az ember, e parányi teremtes, az élet viharos tengerén ez iránytű, e vezérszínél nélkül?

A szeretet volt a mi ünnepeltünknek, Zajzoni Rab Istvánnak is vezérszínélje rövid, csak 30 évre terjedő földi életében. Méltán elmondhatta magáról, hogy a haza szeretete emésztette fel oly korán az ő életét. Milyen rövid és mégis milyen tettűs élet volt az. Ő is elmondhatta volna Petőfivel: „Anyám, fiadnak neve örökre élni fog!”

Három kötetre terjedő költeményeit olyan időben adta ki, midőn a magyar nem lelte honát saját hazájában.

A szabadságharc dicső korszakát a legkegyetlenebb zsarnokság váltotta fel. Hány lelkes hazafi nem esett kétségbe a haza szomorú sorsa felett! A szabadságharc hőseinek egy része külföldre menekült, másik idehaza vérpádra hurczoltatott, míg az életben maradtak börtönben sorvadoztak, vagy saját hazájokban üldözött vadként bolyongtak. A honmaradtak boldogoknak tartották a menekülteket és viszont. Nem tudtuk eldönteni, hogy ki a boldogtalana bb: az, a ki honmaradt, vagy a ki kibujdosott.

A sötét éjszakán nem villant át bár egy reménysugár. „Neked két hazát adott végzeted, Nekünk csak egy volt s az is elveszett” — írta a gólyáról a költő. Mi lesz a magyarból és ennek hazájából ezt olvastuk le egymásnak szomorú ábrázatáról, ha történetesen egymással találkoztunk! Némán kezett szoritottunk és szótlan távoztunk, rettegve, hogy a közelebbi óra mit hozand . . .

A magyar költőké az örök elévülhetetlen érdem, hogy a haza jövőjében vetett hitünk teljesen ki nem aludott s a kétségbeesés örvénye el nem sodort.

„Megvirrad még valaha, nem lesz mindig éjszaka” írja az egyik. „Vigadj hazám, szívem szentje, legdrágábbja, A szomorú fűzfának is van virága” így vigasztalt a másik Annyi buzdító, lelkesítő költemény járt akkor kéziratban városról városra, faluról falura, hogy számát sem tudhattuk. Leirtuk és tovább adtuk.

A brassói százsz gymnasiumból kilépett egy érettségiző vizsgát tett zajzoni szegény magyar fiú s Bécsbe ment az akkori abszolút kormány központjába s onnan szó-laltatta meg a „Magyarok Kürtjét” és a „Kordalokat”, melyekben haza és szabadságszerető lelkének lángpallosával sujtotta célzatos költeményeiben a türehtetlen zsarnokságot. E tette és tullanólgó honszeretete börtönbe juttatta a szabadság lánglelkű dalnokát. Ő azonban ott sem némult el. A „Börtöndalok”-ban bezárt oroszláknak dőngette börtönének ajtaját. A börtön 8 hónap mulva megnyílt, de csak azért, hogy a tettben megtört költő hazajöhessen és a még sötétebb sirral cserélje fel sötét börtönét.

Es mi, kiket ő ama szomorú évek sötét napjaiban hazafias dalaival lelkesített s egy szebb jövő felől vigasztalt, mi elfelejtkezhetünk-e a korai sirba hanyatlott költőről, kik az általa jósolt szép idöket megértük? Nem, nem! Hiszen ha mi hallgatnánk, a márványtábla és arckép szólálnának meg helyettünk; de szólunk mi azok helyett.

A Brassó vármegyei derék magyar tanító-egylet felel ma itt a dicsőült költőnek ama fájdalomtelt sóhajára: „A régi idők eltelték, hol a világ ily szegényt is becsült” s ezt feleli vissza: „Dicsőült szellem! te kints alá égi hazádból s látni fogod, hogy nem multak el a régi jó idők, midőn Athén halás népe a marathoni fényes győzelmet a képcsarnokba lefestette és annak élére azt a vezért állította, a ki 100 ezer zsoldos ellen győzelemre vezérelte az ő 10 ezer hősét.

E néma márvány aranyos betűi a mi halánk és áldozatkészségünk tanui, hirdetni fogják még a későbbi unokáknak is, hogy a csángó nép gyermekeinek derék tanítói a becsület szegényét ma is ép úgy megbecsü-

lik, mint azokban a régi jó időkben becsülték, melyekről a te fájó lelked oly élenken ábrándozott...

Becsülik henned ma és mig itt a földön az erénynek bece, értéke leend, a szülőt tisztelő gyermeket, a szabadság és hazaszeretet láng'elkű, bátor dalnokát. Arra fogják tanítani az iskolás gyermekeket, hogy senkit azért, mert szegény, meg ne vessenek, alá ne nézzenek; mert léleknesség és szívósság nélkül hitvány polyva, minden földi szépség, gazdagság, rang és csillogás.

Azért, mert nem neveltek volt téged fényes termekben, hanem csak ebben a szerény falusi házban, azért, mert szegény anyád szegény életre szült volt itt tégedet: nagyobb becsületben és tiszteletben fogjuk tartani emlékedet, mint a föld zsarnokaiét.

Hulljon le tehát ama márvány tábláról a lepel, hadd lássa a világ, miszerint nem multak el ama jó idők, midőn gyermekei a szabadságot és hazaszeretetet megbecsülték.

Hadd essék le a költő arczképéről is ama lepel, hogy tekintszen szét a költő az ő hű és háladatos csángó vérei között s győződjék meg a felől, hogy ő örökre fog élni itt a Kárpátok lábainál, mig Zajzon gyógyforrásai életet, egészséget adnak itt a szenvedő emberiségnek, mig a Csukás egekbe nyuló büszke bércei a Zajzon patakának e kies völgyében balzsamos legegőt árasztandak.

Mi zengi tul a bérceket?

Mi éli tul az éveket?

A dal, a dal, a dal,

melyeket a hálás utódok a költő műveiből erdőn, mezőn dalolni fognak.

A hir, a hir, a hir,

melyet a csángó dalnok műveivel szerzett szülőföldének...

Dicsőült költő! szegénynek születél, szegényesen éltél, szegényesen haltál meg, hogy szellemed kincseivel gazdagíthasd magyar nemzetedet. Legyen áldott örökre emlékezeted!

Magyarok Istene, adj sok ily szegény gazdagot a te népednek, a magyar nemzetnek!

Koós Ferencz indítványa.

— Beadta a brassómezei tanítótestület 1887. szept. 14-én Zajzonban tartott közgyűlésén. —

Fogadja a tks. t. testületi közgyűlés mindenek előtt legszívesebb köszönetemet azon mult évi közgyűlési egyhangú határozataért, melyben azon indítványomat, hogy Zajzoni Rab István költő szülőháza emléktáblával jelöltesse meg, elfogadni sziveskedett. Később a tanítótestület tek. választmánya magáévá tette azon indítványomat is, hogy a költőnek arczképe is lefestessék és a zajzoni községi iskolába helyeztessék.

Mindkét indítványomat megvalósította a tks. tanítótestület hazafias' áldozatkészsége. Olyan kegyeletes munkát végeztünk, mely egyik legszebb lapja leend egylettünk történetének.

A hazafias munka azonban, melylyel a költő emlékének és hazánknak tartozunk, még ezzel nincs befejezve. Bár nem adhatunk mi semmit az ő nagyságához, melyet önmaga vivott ki magának, de hazafias kötelességünk oda hatni, hogy haza-, szabadságszeretefet lehelő szép költeményei épen saját vérei a csángó magyarok ifjúságánál minél fogékonyabb keblekre találjanak.

Ennélfogva van szerencsém következő indítványomat a tks. tanítótestület becses figyelmébe ajánlani:

1. Kérje fel a tks. tanítótestület Végő Mátyás, Jánó Lajos tagtársakat, miszerint válaszzák ki legrövidebb idő alatt Zajzoni Rab István költeményeiből azokat, melyeket megzenésítésre alkalmasnak találának.

2. Kérje fel a t. gyűlés Kovács Mihály, Michaelis Lipót, Stark Vilmos, Barcsai Albert, Stada Gyula és Jassik Gyula tagtársakat, miszerint a zenésítésre ajánlatba hozott költeményeket kettős és esetleg négyes hangra letenni sziveskedjenek, oly célból, hogy azokat az iskolás gyermekek, esetleg a felsorult ifjakból községenként szervezendő „Zajzoni Rab István” czimű önművelődési körökben betanítani lehessen.

3. Mondja ki a t. tanítótestületi közgyűlés, miszerint a községi, illetőleg állami elemi tanítók és tanítónők mind a tiz községben az igazgató-tanítók vezetése alatt a 15—19 éves mindkét nemű ifjúságból „Zajzoni Rab István” czim alatt önművelődési egyleteket alapítsanak, melynek célja felolvasások, ének és szavalások által az ifjúság kedélyvilágának nevelése, a nemzeti nyelv és nemzeti dalok művelése által a hazaszeretet erényének ébresztése, megerősítése. A szavalandó költemények és betanítandó dalok megválasztásánál Zajzoni Rab István költeményei figyelembe vevendők, hogy így az ifjúságnak alkalma lehessen, a saját véréből támadt költő hazafias érületével első sorban megismerkedni. Ezen önművelődési körök széri-

vezését egyelőre minden községben a tanítótestület eszközölné s csak évek folytán szerzett tapasztalatok után lehetne közös alapszabályo at készíteni.

4. Mondja ki a t. közgyűlés, miszerint „Zajzoni Rab István emléke” czimén kétszáz forint alaptőkét fog összegyűjteni s ennek évenkénti 10%-os kamatját jutalom könyvekre fordítja, oly módon, hogy a jutalom könyvekből jusson évenként egy-egy jutalom-könyv mindenik brassói és Brassó vármegyei állami községi és felekezeti magyar iskolának. A jutalom-könyveket a tanító-egylet választmánya válogatja ki és adja át a kir. tanfelügyelő útján az illető iskolai hatóságoknak kiosztás végett. A jutalom-könyvbe mindig beirandó, hogy azt a Zajzoni Rab István emléke czimű alaptőke adja a Brassó vármegyei tanító-testület. Ezen kétszáz forint alap összegyűjtésének módozatát bizza a közgyűlés a t. cz. választmányra.

Ezen eszközök felhasználása által vélem Zajzoni Rab István költőnek nem érdemeit emelni, mert megszerezte ő azt úgy, hogy mi ahhoz semmit sem adhatunk s szüksége sincs reá, hanem az ő hazafias lelketét az ő véreinek szívébe átplántálni, a mire már nekünk van szükségünk az anyagi irányú világban, a hol kiki csak a maga hasznát tekinti főcéljának s nincs egy közös eszménye, a melyet megvalósítani igyekeznek. Öseinknek hervadhatatlan érdeme az eszményi hazaszeretet volt, melylyel Európa művelt népei között tündökölték. Ezt az erényt kell a néptanítóknak a gondjaira bízott ifjúságnak szívébe átültetni, erősíteni és folyton ébren tartani. A mely nemzet kebeléből kialszik a haza lángoló szeretete, ott a haza élete felett megcsendül nem sokára a hálál-harang. Isten óvja meg magyar hazánkat, nemzetünket e csapástól, melytől már csak egy lépés van odáig, a hol sirjába süllyed a nemzet a nélkül, hogy azt a népek részvétele venné körül s a nélkül, hogy az emberek millióinak miatta egyetlen egy gyász-könyű üljön szemébe.

Haza- és szabadságszeretet, a király iránti rendületlen hűség legyen a magyar nemzetnek örökös ékessége!

Ajánlom indítványomat a t. közgyűlés legszívesebb figyelmébe s pártfogásába.

Nyílt felhívás

a hazai kaszinók és olvasóköri t. elnökségeihez.

(Vége.)

Lehetetlen. sőt az egyes helyi viszonyok ismerete nélkül igaztalan is volna, ha mi innen a központból általános jellegű tanácsokat akarnánk adni a vidéki kaszinók könyvtárainak kezelésére és gyarapítására nézve. Nem is akarjuk. Mi csak arra kérjük önöket, hogy ne hanyagolják el a kör könyvtárát, mint eddig hazánkban legtöbb helyen történt; igyekezzenek évről-évre minél nagyobb összeget biztosítani annak céljaira és mindenek felett művelt tagtársainak véleményét meghallgatva, ne bízzák a megrendeléseket többé-kevésbé a véletlenre; különösen vegyék bírálat alá a regényfordításokat, melyek két évtized óta irodalmunkban valóságos szemétdombot képeznek, a melyben az igaz gyönyört csak szakértő fedezheti fel. Ne feledjék önök, hogy a társaskörök könyvtárainak nemzeti missziója van: a legtöbb ifju innen nyeri a lelkesedést vagy a mérget és a legtöbb nő, a jövő nemzedék nevelői, a kaszinók regényeinek hatása szerint alkotja meg a társas élet hangulatát; ne feledjék, hogy a jövő nemzedék, mely a könyvek nagy hatásáról már tiszta fogalommal fog birni, önöket teszi felelőssé vidékünk műveltségének más állapotáért és az önök működését fogják megbélyegezni, ha kaszinójukban ma esetleg kártyázás a fő dolog és a kaszinói könyvtár értéktelen, vagy épen selejtes művekből áll.

Elérkezett az idő, nemzeti létünk jelen műveltségi foka megköveteli már tőlünk, hogy a magyar társaskörök szellemi niveauja a közönségesnél és megszokottnál magasabbra emeltessék. Elérkezett az az idő, hogy önök, a vidéki társada mi élet hivatásszerű vezetői, a közművelődést minél szélesebb körben terjeszteni igyekezzenek.

Rendezzenek előadásokat, melyekből a magasabb műveltséggel még nem bíró ifjak és nők az emberiséget mozgó nagy eszméket és mindenek felett a magyar haza jelen állapotát megismerni és szeretni tanulják; gondoskodjanak arról, ha kell népkönyvtárak felállítását által, hogy a tanuló ifjúság és a köznép is kedvelje meg az olvasást és alkossanak körükben pezsgő életet, mely elvonja a jobb sorsra méltó erőket a kártya és bor csábjaitól s munkára buzdítsa az ifjakat, kik már-már érteni kezdik, hogy a nemzetért élni a legfőbb boldogság.

És mindenek felett rendezzenek be kis, de valóban becses magyar nemzeti könyvtár és gondoskodjanak annak öntudatos fejlesztéséről, hogy legyen egy mag, melyből a társaskör óhajtott reformjai kiindulnak.

Ezen csekély, de bizonynyal nem ádástalan feladat az, mely önökre vár, hogy a társaskörök könyvtárainak reformja által fokozatonként városuk és vidékük társaséletének újalakítását is megkísértsék.

Magyar írók és könyvkiadók a mi bizottságunk tagjai. A mi felajdulásunk talán tulzott és nagyon önző. De nem habozunk azt nyilvánosságra hozni, hogy egyet, a nemzeti és tudjuk, hogy önök

is hasonlóan gondolkoznak; körünk tagjainak legjellemzőbbjei átérzik teljesen, hogy: „nyelvében él a nemzet.”

Legyenek azért, ismételve kérjük, gyámolóink a magyar irodalom felvirágoztatása érdekében általunk megindított mozgalomban az által is, hogy jelen körlevelünket gyűlésükön tagjaik tudomására hozzák, vita alá bocsássák s az eredményt velünk (az írók és művészek társaságának helyiségében, Budapest, nemzeti színház bérháza) közölve, velünk ez ügyben továbbra is érintkezésben maradjanak.

Maradtunk hazafias tisztelettel

Budapest, 1887. augusztus hó.

A könyvtársárlást előmozdító bizottság és annak nevében:

Jókai Mór,
tiszti elnök.

György Aladár,
elnök.

Dolnay Gyula,
titkár.

Helyi és vidéki hírek.

A Király Déván. Diszbe öltözött küldöttségek árasztották el szept. 15-én az utcákat hajnal óta. A vidék népe beözönlött a városba, lelkesült hangulatban várva a királyt. Reggel 8 órakor a vidéki tüzoltó-egyletek diszbe öltözött küldöttségei elzárták a járdákat, a felbogarozott házak mellé szorítván a tömeget. A rendtartó tüzoltókhoz csatlakozott a minden szakasz élére Déva város intelligenciájából önként jelentkezettek nagy száma, kik jelvényt viseltek. Az ünnepi színen álló városban 10 óra után futott át a király, hogy a király érkezik. A hosszú árbocszorral ékített út mentén éljenek zsvajlottak fel. 10 óra 50 perczkor robogott be a vonat a pályaudvarba, hol a magasrangú katonák, polgári hatóságok fejei foglaltak állást. Lelkes éljenek fogadta ő Felségét. Ekkor a hatóságok élén Pogány főispán lépett a király elé s üdvözölte a felséget. A király szívélyesen válaszolt a főispán beszédére, megköszönve a fogadtatást. Ezután a menet szüntelenül hangzó viharos és lelkes éljenések közt megindult. Ő Felsége nyitott kocsiba ült br. Orczy Béla miniszterrel. A következő kocsit Albrecht és Vilmos főherczegek foglaltak el. Azután jött a kíséret, a külföldi attachék stb. A község az egész uton lelkesen éljenek a királyt. Ő Felsége, a Magna-Curiába érkezve, rövid pihenőt tartott. Déli 12 órakor megkezdődött a küldöttségek fogadása. A király elsőbbsen a katonai küldöttséget fogadta, melyet Albrecht főherczeg vezetett ő Felsége elé. A többi küldöttség a program szerint fogadtatott.

Hymen. A brassói társas körök egyik legkedveltebb, általános tisztelet tagja, dr. Vajna Gábor hités ügyvéd, mint értesülünk, eljegyezte Hartl Julia kisaszszonyt, Hartl Ferencz helybeli polgártársunk művelt lelkű, kedves leányát. E rövid hír közlésénél saját részünkről is csatlakozunk a szerencse kíváncz nagy számához; úgy a vőlegény, mint a menyasszony műveltsége, vonzalma, szép jövő zálogául szolgál. Áldást kívánunk az új párra!

Az iparos tanoncok pontos iskoláztatása tárgyában a m. vallás- és közokt. m. kir. miniszter ur rendeletet bocsátott ki, melyben szigorúan meghagyja az illetékes városi hatóságoknak, hogy a tanoncok pontos iskolába járását kellően ellenőrizzék, s azon mesterekkel szemben kik a törvényben írt kötelességeket vonakodnának teljesíteni, a büntető eszközöket felhasználják.

Országos szemgyógyintézet. A m. kir. belügyminiszteriumnak folyó év. szeptember hó 9-én kelt rendelete szerint, a brassói m. kir. országos szemgyógyintézet — az eddigi szokástól eltérőleg — ezután is tudniillik nemcsak minden évben május hó 1-től szeptember hó 30-ig, hanem azon túl is, és mindig nyitva lesz, hogy a közel fekvő megyékben uralgó trachoma szembetegségben szenvedők a téli idény alatt is a szemgyógyintézetbe felvehetők legyenek.

Az iparos ifjak egylete által holnap színrehozandó „Szerelm és örökség” vígjátéknak, úgy látszik, az idő is kedvezni akar, a mennyiben nem annyira derült, hogy a közönség séta-kirándulásokat tehessen s nincs is annyira meleg, hogy az a színházban a kellemetlenségig fokozódna. Már e körülmény által is a közönség a pártolásra mintegy unszolva van, de azt hisszük, hogy e nélkül is szívesen ellátogatunk a színházba, hadd lássuk, mekkora törekvést fejtenek ki iparos ifjak s miként fordítják munkától fennmaradó kis idejüket az önképzésre, hogy az által aztán még betegségy-alapjukat is gyarapítsák. Nemes cél — megérdemli a pártolást, s hisszük is, hogy a méltánylás nem marad el, hanem a minél nagyobb látogatottságban fog nyilvánulni, melyet közönségünk ilyen alkalomkor mindig tanusítani szokott.

Rendőri hírek. Lopás. Folyó hó 14. és 15-ike közötti éjjel a kis-kapusi vasútállomáson egy III. oszt. vasuti kupéból történt kiszállás alkalmával egy urnak kettős fedelű arany horgonyórát ellopták a hozzá tartozó aranylánczsal és medaillával együtt, mely utóbbiban egy arczkép és szürke haj volt. A lopással egy fiatal ember gyanusították, ki Nagy Szabentől Kis-Kapusig ugyanazon kupében utazott, ott kiszállt és nyomtalanul eltűnt. Az illető szürke halina posztó-madrágot, sötét rövid kabátot és kis fekete kalapot viselt.

A „Keresd a szíved” előadása. A nemzeti színház intendánsa s igazgatója 1808—1887. szám alatt a következő „rendelet”-et adta ki: Miután a nemzeti színház drámaíró bizottsága 988. jegyzőkönyvi szám alatt Jókai Mór 4 felvonásos drámáját előadásra ajánlotta, az igazgató pedig a művet elfogadván, előadását javaslatba hozta, fentnevezett dráma színrehozatalát ezennel elrendelem. Ennek kapesán elrendelem továbbá, hogy szerzővel a színrehozatal, illetve a szerzői tiszteletdíjak tárgyában a szerződés megkötéséig s e szerzővel egyidejűleg a kérdéses dráma esetleg igényelt kiállítás költségvetése is elem terjesztessék. A

szinrehozatal idejének meghatározását fentartom magamnak. — Budapest, 1887. szeptember 10. Gróf Keglevich István, intendáns. Paulay Ede, igazgató.

Tudósítás a cs. és kir. tengerészeti legénység számára való szállításra nézve. A brassói kereskedelmi és iparkamara az érdekelt körök tudomására hozza, hogy a cs. és kir. tengerészhadtest legénysége számára 1888-ik évre szállítandó cikkek kilátásba tett mintái leérkeztek és a hivatalos órákban a brassói kereskedelmi és iparkamara irodájában megtekinthetők.

A „Times”rólunk. A „Times” múlt pénteki száma cikket ír Vámbéry Ármán újabban megjelent „Hungary in ancient, mediaeval and modern Times” című munkájáról. A kimerítő közleményből adjuk a következőket: Vámbéry tanár a saját országa történelmében új tárgyra akad és új kötete a tárgy kimerítésével foglalkozó érdekes sorozat elsejének tekintendő. — Vámbéry tanár angol olvasóit eddig kizárólag Közép-Ázsia földrajzával és politikájával szórakoztatta; mivel azonban az angol közvélemény mindig rokonszenvezett Magyarországgal és népével, csak gratulálhatunk Vámbérynek, hogy új tárgyra is tért, a mely épen annyira fog minket behatóan foglalkoztatni, mint

akár az ő honfitársait. A legutóbbi 50 év alatt alkotmányos szabadságunk elérésére irányuló törekvéseikben sikerüket a magyarok kizárólag saját erélyüknek és kitartásuknak köszönhetik: — de a kedvezőtlen viszonyok között buzdulást nyertek az angolok jóindulata és példája által. A Kossuth és Deák idejében kötött rokonszenves viszonyt a két nemzet közt azóta politikai indokok erősítették és szilárdították. Magyarország történelme önmagáért is megérdemli, hogy bővebben tárgyalassék. A római császárság napjai óta egész a jelen korig Európa legtöbbet zaklatott országa és csak kevesen mondhatják, hogy jövőben nem lesz fontos harcok színheije stb.

Brassai piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1887. szeptember hó 17-én.

Római papírpénz a 20 frankos	8.68	vétel 8.70	eladás
ezüstpénz a 20	8.62	8.66	
Napoleon d'or (aranypénz)	9.94	9.96	
Török lira	11.27	11.29	
Arany	5.87	5.89	
Orosz papírrubel	110.—	111.—	

Piaczi árak

Brassóban, 1887. szeptember hó 16-án.

— Zikelli Henrik jelentése. —

Hecetölítet	Buza	legszebb	5.20
		közepes	4.80
Rozs		vegyes	4.—
		legszebb	3.—
Árpa		közepes	2.80
		legszebb	2.80
Zab		közepes	2.40
		legszebb	1.50
Törökbuza		közepes	1.40
		legszebb	3.70
Kása			5.—
			6.30
Borsó			7.—
			4.—
Fuszulyka			10.—
			—65
Burgonya			—32
			—40
Disznóhus			—24
			—28
Juhus			
Faggyu (friss)			

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Sztterényi József.

HIRDETME NYEK.

Legfinomabb

SÓSBORSZESZ

Kenyeres Károly

(415) 6—12

kir. orsz. szabadalmazott szesz-különleges-
ségek gyárából.

Orvosi tekintélyek által megvizsgálva és ajánlva.

Sósorszesz-készítményem a bor legkiválóbb és leghasznosabb alkotórészeit tartalmazza és ezért minden oly sósorszesznél, a mely csak egyszerű spiritusból készül nemcsak egészségügyi, hanem kosmetikai szempontból is határozottan inkább ajánlható.

Kapható minden gyógyszerárban s nagyobb fűszerkereskedésben.

Olcsó hus!

Tegnapról kezdve színház-
utczai (áruház alatti) mészár-
székemben egy kilogr. **jól
mért**, mindenkor friss mar-
hahus csak **28 kr.**, disznó-
hus csak **40 kr.**, a juhushus
24 kr.

Szives tömeges vásárlást
kér
Bureta István,
mészáros.

Az elveszett
és elgyengült
férfi-erő,
2—
tehetetlenség.

Biztos segély! A cs. kir. szab. carbon nemiszervi zuhanynyal bárki is meggyógyíthatja (külsőleg használva) biztosan s állandóan, gyakran már 24 óra alatt, még ott is, a hol már semmi sem használt, még az évek óta tartó tehetetlenséget is. Kellemes, észrevétlen gyógymód, tökéletes kigyógyulás káros izgatás nélkül. A legelőkelőbb professzorok és orvosi szaklapok, a legmelegebb orvosi ajánlatok s a gyökeresen kigyógyítottak köszönő iratai minden érdek nélkül ajánlják a szenvedőknek a carbon-zuhány azonnali megrendelését, mely állandó sikert biztosít. — Teljesen felszerelve s használati utasítással és orvosi jóváhagyással 8 frt., csakis utánvétellel, az összeg előre való beküldése nélkül. Postai szétküldés és csomagolás legbizalmasabb. Tartalom s eredet felismerhetetlen. — Megrendelendő következő címmel:

Dr. C., Wien, Neubau
Poste restante.

Tüdőbaj gyógyítása

tüdőgümő (sorvadás), asthma (lélegzethiány), idült bronchialkatharrh, levegő kilehelés által:

— (Rectal-injectio útján.) —

A hihetetlen, az orvosok látszólag elérhetetlen ideálja, teljesen el van érve ezen gyógymód által! — A meglepő, elhibázhatatlan eredmény felett legmeggyőzőbben szólnak alábbi röviden összefoglalt okmányok, melyek lehetőleg szószerintiek. Világhírű tanárok ezen nyilatkozatait megerősítik a bel- s külföld orvosi lapjai is.

»Gyakran már három napi gáz-exhalatio által rectal-injectioval, eltűnik a köhögés, köpés, láz, izzadás és hőrogs. A test súlya hetenként 1/2—1 kgr.-ig gyarapodik. A beteg meggyógyul s a legerőltetebb életmódot is folytathatja.« »Asthmánál a gáz-exhalatio után egy félórával megszűnik a lélegzethiány. A kúra folytatásánál a rohamok nem térnek vissza.« Sőt oly esetben is, midőn a hangszálak tuberkulózis állapotba állottak be s a tüdő fele veszte volt, gyógyulás fordult elő. — 30 beteg a tüdőgümő utolsó stádiumában egytől-egyig meggyógyult a gáz-injectio által.

Mint a világ legnagyobb kórházaiban, úgy a bécsi cs. kir. ált. kórházban is a gáz-exhalatio-gép kitűnő sikerrel alkalmaztatik. — Bizonyítványok rendelkezésre.

A cs. kir. szabad. gáz-exhalatio készülék (Rectal-injectio) teljesen, a hozzátartozó készülékkel a gáz fejlesztésére, valamint használati utasítással orvosok s magánosok számára kapható

Dr. Altmann Károlynál

Bécs, Mariahilferstrasse Nr. 80.

Ára 8 frt., csomagolás 30 kr., készpénzzel vagy postautalvánnyal.

— Maga a kúra sem terhes, sem zavaró —
24 hatásu. 50

Kiadó lakások.

Egy emeleti lakás, áll 4 szoba, külön konyha és kamara, egy földszinti lakás 3 szoba, konyha, kamara, va lamint az azokhoz tartozó melléképületekkel együtt f. évi szent-Mihály naptól kiadó Bolonya, kút-utca 356. h. sz. alatt. Tudakozódni lehet ugyanott.

Egy nős felügyelő

kerestetik a „Brassói Magyar Polgári Kör” helyiségeibe. A tisztogatásért egy szoba és konyhából álló szabad lakás jár. — Megkivántatik, hogy pályázó némi vendéglősi tehetséggel bírjon.

Jelentkezhetni f. évi szeptember 18-áig Papp Ferencz urnál, mint egyleti elnöknel.

Árverési hirdetmény.

A fogarasi m. kir. ménes uradalom igazgatósága részéről ezenel közhírré tétetik, mikép az uradalom tulajdonát képező következő uri jogok és bértárgyaknak 1888. évi január hó 1-jétől — 1893. évi október hó 31-éig terjedő időre leendő bérbeadása iránt 1887. évi október hó 10-én d. e. 9 órakor alólírott igazgatóság hivatalos helyiségében írásbeli zárt ajánlatok útján felsőbb jóváhagyás fentartása mellett árverés fog tartatni.

Az árverés tárgyát képezendik:

1. A Bucsum község határán fekvő 3 hold 235 nsz.-ül rét.
2. Az alsó-ucsa község, koresma- és melléképületekkel együtt.
3. Az alsó-visti „ „ „ „
4. A besimbáki „ „ „ „
5. A skórei „ „ „ „
6. A dezsáni „ „ „ „
7. A lissai „ 1 koresmával és melléképületeivel.
8. A kopácseli „ „ „ „
9. A sebesi „ „ „ „
10. A margineni „ „ „ „
11. A bucsumi „ „ „ „
12. A szunyogszéki „ „ „ „
13. Az ó-toháni „ telekkel együtt.
14. Az Alsó-Szombattfalva községben gyakorl. vásárvám-szedési jog.
15. Az alsó-ucsa két lisztelő malom.

Béreni kívánók 50 kros bélyeg és 10% bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat, melynek borítékán az ajánlat tárgya, a bánatpénz mennyisége, úgy az ajánlattevő neve világosan kiteendő, az ajánlatban pedig határozottan megjelölendő a bérbe venni szándékolt italmérési jog vagy egyéb bértárgy, ugyszintén az ezért évenként fizetendő bérösszeg számmal és betűvel kiírandó, továbbá kiteendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azoknak magát aláveti.

Igy felszerelt ajánlatok legkésőbb f. évi október hó 10-én d. e. 9 óráig nyújthatók be alólírott igazgatóság pénztáránál.

Ajánlatok egy vagy több bértárgyra tehetők.

A földadót a ménesbirtok, minden egyéb adót, pótlékot vagy illetéket a bérlő hordozandja.

Oly ajánlattevők, kik ezen uradalomban bérlők még nem voltak, kötelesek vagyoni állapotukat hatósági bizonyítvánnyal igazolni.

A bérlet további feltételei alólírott igazgatóságnál a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Fogarason, 1887. évi szeptember hó 7-én.

A fogarasi m. kir. állad. ménesuradalom igazgatósága.